

ŠLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 30. marca.

Nemci v Avstriji so pleme, katero se ne odlikuje s posebno ponižnostjo. Oni navadno ne premišljajo — akoravno se prištevajo narodu mislecev, — so li njih trditve vse istinite in dobro podprte, odobrujejo tedaj tudi dvomljiva sredstva, da le dosegajo svoj namen.

Iz tega učinka čestokrat čujemo naglašati, da so Nemci v Avstriji v večini, da mora biti Avstrija nemška, ali pa ne biti — da ima naša država izključno nemšk značaj in nemšk poklic, da morejo tedaj tudi jedino le Nemci imeti krmilo vlade v rokah.

Vse te trditve pa so neopravičene, ker se naslanjajo na neresnične podlage. Po zadnjem ljudskem številjenju iznaša namreč prebivalstvo v vsej Cislajtaniji 21.794.231, mej temi pa je Nemcov le 8.008.864 tedaj le 36.75 odstotkov, nasproti pa iznašajo drugi nenemški narodi skoro 64 odstotkov. Nemcov je tedaj v deželah v državnem zboru zastopanih le dобра tretjina in statistika s svojimi neovrgljivimi števkami jasno priča, da nij nikakega pravičnega razloga, da bi Avstrija morala biti nemška, ker sta dve tretjini njenih prebivalcev nenemški.

Gоворили smo o neovrgljivih števkah statistike. Ta izraz pa se glede statistične tvarine, nbrane pri zadnjem ljudskem številjenju, ne sme razumevati ad verbum, kajti znano in dokazano je, da so se godile nerdenosti in nepostavnosti na korist nemškemu življu. Ne le, da so se kot komisarji za ljudske štetev nastavliali, kjer le možno, zgolj Nemci in nasprštniki Slovanov, so rezultati ne popolnem točni zaradi tega, ker se nij določeval materini, nego le občevalni jezik. Ne bode tedaj nikaka drzovitost, ako trdim, da pravih Nemcov niti 8 milijonov nij v Ciz-

litaviji, onkraj Litave pa razen Sasov v Erdelji o Nemcih niti resno govoriti ne treba. Avstrija tedaj nij nemška država, nij bila in ne bude. Nemci torej nijmajo pravice sklicavati se na svojo večino, kakor je to storil grof Wurmbrand v državnem zboru rekoč: „Mi Nemci, ki imamo večino v teh deželah (v državnem zboru zastopanih)“. Oni nijso nikakor zatirani kakor tako radi tožijo, temveč oni so na škodo drugih narodov neopravičeno zastopani, v obeh državnih zbornicah je večina nemških članov in mej državnimi uradniki je 90% Nemcov.

Če vzamemo tudi za Nemce izredno ugodne date, da jih je res 8 milijonov, je ljudsko številjenje dokaz, kako ničeve so trditve o nemškem poklicu naše države, kako si je ustavoverna stranka prisvojevala vpliv in važnost, katera jej po številu nikakor ne pristoja, kako hoče tretjina vladati in zapovedovati dvema tretjinama.

Številke pri ljudskem številjenju določene pa vsem nenemškim narodom v Cislitaviji glasno govoré, da lehko zadobé in priboré jednakopravnost, da se lehko oprosté nemške hegemonije, ker nih je ogromna večina, da naposled morajo zmagati, a ko so le jedini; da Avstrija ne sme biti izključljivo nemška, ampak, kar želimo vsi, avstrijska, to je jednakopravna vsem svojim raznovrstnim narodom, da ne bode noben narod kladivo, drugi pa nakovalo, temveč vsi kovači svojega in tedaj tudi državnega blagostanja.

Načrt jezikovne postave,

katerega je dr. Tonkli izdelal in predložil eksekutivnemu komiteju avtonomistov, se glasi:

Postava dne zadevajoča izvedenje v članu 19. drž. temelj. zakona od 21. decembra 1867, št. 42. drž. zak. priznane jednakopravnosti v deželi

navadnih jezikov pri c. kr. uradih, oblastnjah in sodnjah v vojvodini Štajerske, Koroške, Kranjskej in Bukovini, v pokneženej grofiji Goriški in Gradiški, v mestu Trstu in v mejnej grofiji Istri.

V sporazumljenji obeh zbornic državnega zборa zauzakujem, kakor sledi:

§. 1. V vseh političnih in sodnijskih okrajih vojvodine Štajerske in Koroške, v katerih stanujejo samo Slovenci ali Slovenci in Nemci in v vsej vojvodini Kranjske sta slovenščina in nemščina kot v deželi navadna jezika, v vojvodini Bukovini so nemščina, rumunščina in rutenščina kot v deželi navadni jeziki, v pokneženej grofiji Goriški in Gradiški in v mestu Trstu sta slovenščina in italijanščina kot v deželi navadna jezika, v mejnej grofiji Istri so hrvaščina, slovenščina in italijanščina kot v deželi navadni jeziki jednakopravni.

§. 2. Vsem v §. 1. navedenih deželah in deželnih delih stanujejočim strankam, pričam, večakom in sploh vsakemu je na voljo v vsakeršnih koli vlogah, pri vseh protokolaričnih zaslisanjih, kakor sploh pri vseh javnih razpravah, bodi si v političnih, bodi si v sodnijskih preprih ali izvenpreprih zadavah, se popolnem prosto posluževati materinščine ali kakega družega v deželi navadnega jezika dotične dežele ali deželnega dela. (§. 1.)

§. 3. Vsi uradni zapisniki te vrste, vsi uradni odloki, določbe in odločbe z razlogi vred, bodi si pri nižjih ali višjih oblastnjah in sodnjah, se morajo izdati v istem jeziku, v katerem pisana se je vložila vloga, prošnja, tožba ali prva ustna želja.

§. 4. Listine ali druga pisma, katera so pisana v katerem v deželi navadnem jeziku in so kot priloge, pripomočki ali drugače za uradno porabo pridejana, ne potrebujejo prevoda.

§. 5. Uradna pisma, katera se ne izdado na željo strank, izdati se morajo v onem v deželi na

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

Sipjagin bil je tako slabe volje, da nij nikomur dovolil, ga do vrat spremiti. Celo vplil je na ljudi in z nogo ob tla udaril, česar drugače nikdar nij storil.

„Uže raz obraza vam čitam,“ rekел je Solomin, „da s tem, kar ste v mojej tvornici videli, nijste zadovoljni. Vem, da je v njej mnogokaj nedostatnega in — da ne nosi nobenega dobička . . . A kateri so glavni nedostatki? In kaj bi kazalo storiti, da se ti odstranijo?“

„Izdelavanje papirja sicer nij moja stroka,“ odgovoril je Solomin, „toda nekaj vam lahko rečem: obrtniška podjetja — niso za plemstvo!“

„Kaj? Mislite li, da so takšna podjetja nedostojna za plemstvo?“ umešal se je Kolomejcev v razgovor.

Solomin se je glasno nasmijal in rekel: „Bog ne daj! Kako morete kaj tacega misliti? . . . In ako bi tudi bilo . . . plemstvo bi se ne branilo!“

„Kaj? Kako?“

„S tem hočem reči,“ nadaljeval je Solomin mirno, „da naše plemstvo takšnega dela vajeno nij. Zato treba nekoliko trgovskega duha, a stvar mora se delati — vztrajno! Tega pa plemstvo ne pozna! — Saj smo uže često videli, da je ta papirnico, drugi zopet kakšno drugo tvornico sezidal — a kaj je bil konec vsega tega? V čegave roke so prišle vse te tvornice? Vedno v roke trgovcev, a to je zlo, kajti naši trgovci so ravno takšne pijavke! Kaj se hoče . . .“

„Kdor vas čuje, bi mislil, da je po vašej sodbi naše plemstvo nesposobno, katero koli finančno vprašanje povoljno rešiti.“

„O, baš obratno! Tu so plemiči pravi mojstri! Koncesijo za zidanje kakšne železnice dobiti, kakšno novo banko ustanoviti ali kaj tacega — tega nihče tako dobro ne ume! Tem potem zberó velike kapitalije. Baš to pa je, kar sem hotel reči, a vi izvolili ste se razjeziti ter mi besedo raz jezika vzetí. — Poprej govoril sem le o korektnih finančnih podjetjih; korektnih sem rekel — kajti na svojem po-

sestvu demoralizajoče žganjarije napravljati, kmetom novce in žito po sto in petdeset odstotkov posojati, in tako ravnajo mnogi mnogi plemiči — takšno odiranje nij v mojih očeh nobena finančna operacija.“

Kolomejcev nij vedel na to nič odgovoriti, kajti on sam bil je jeden tistih plemenitih oderuhov, o katerih je Markelov zadnjikrat z Neždanovom govoril. Bil je tem neusmiljenejši v svojih terjatvah, ker se nij s kmeti nikdar osobno pogajal, teh nikdar v svoj, po Evropi duheteči kabinet puščal, nego vse po svojem oskrbniku opravljal.

Slušaje torej Solominove premisljene in navidezno nepristranske opomnje, vrela je v njem kri, a moral je molčati; samo ustna so izraževala, kaj se v njem godi.

„Dovolite mi, Vasilij Fedotič,“ povzel je zdaj Sipjagin besedo, „vse, kar ste zdaj rekli, veljalo je za tedaj, ko je plemstvo . . . imelo še povsem druge pravice in sploh v drugačnem položaju bilo. Sedaj pa, zakaj bi se sedaj po dobrodejnih reformah spekulativnega tega stoletja tudi plemstvo ne lotilo jednacih podjetij? Zakaj bi ono tega ne umelo, kar umeje priprost trgovec, ki časi ni brati ni pisati ne zna? Saj plemstvo ne pomankanjuje izobraženosti, da,

vadnem jeziku (§. 1.) katerega osoba, katerej se izda pismo, govori.

§. 6. Vsa uradna oznanila, ki se izdado za občno vednost cele v §. 1. navedene kronovine, izdati se imajo v vseh v deželi navadnih jezikih dočne kronovine. Le posamnim okrajem ali občinam namenjena uradna oznanila morajo se izdati v onem v deželi navadnem jeziku ali jezikih, kateri so v dotičnih okrajih ali občinah v navadi.

§. 7. Določila §. 2—5 veljajo tudi gledé občin v onih zadevah, v katerih se imajo smatrati privatni osobami.

§. 8. V kazenskih zadevah se morajo zatožba kakor tudi sploh zatoženemu narejeni predlogi, odloki in sklepi zanj izdati v jednem v deželi navadnem jeziku (§. 1.), katerega se poslužuje. V tem jeziku se ima tudi glavna obravnava vršiti in se prednašati predlogi državnega pravnika in zagovornika in se odloki in ukrepi razglasiti.

Določila predstoječega odstavka se smejo le tedaj prestopiti, če zatoženi sam rabljenje družega v deželi navadnega jezika (§. 1.) izrečeno zahteva.

Pri glavnih obravnavah proti mnogim zatožencem, ki se ne poslužujejo istega v deželi navadnega jezika, se ima glavna obravnava vršiti v istem v deželi navadnem jeziku, katerega pripoznava sodnja kot smotru glavne obravnave primernega.

V vseh slučajih pa se vender morajo izreki zatožencev in prič v onem v deželi navadnem jeziku sprejeti, katerega rabijo zatoženci in priče in odloki in sklepi se morajo vsakemu zatožencu v tem jeziku objaviti in na zahtevanje pisani izročiti.

§. 9. Vpisi v javne knjige (deželne, gorske, zemljivše in vodne knjige itd.) potem v registre kupčijskih firm, v registre društvene in druge javne registre se morajo izdelati v jeziku v deželi navadnem, v katerem so se pisale (§. 1.) pismene ali ustne prošnje, oziroma odlok, na kojega podlogi so se izvršili. V tem jeziku se imajo listinam pridržati klavzule o vknjižbi. Pri izpisih iz teh knjig in registrov se more pridržati jezik vpisa.

§. 10. Vsi tem določilom nasprotojujoči zakoni in naredbe se odpravijo in se jim odvzame veljava.

§. 11. Ta zakon stopi z dnevom razglasitve v veljavu.

§. 12. Ministru za notranje poslove, pravosodnemu in finančnemu ministru se naroča, da izvedejo ta zakon.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. marca.

Českí listi poročajo, da je vlada dala parlamentarnej komisiji desnice zagotovilo, da hoče upogniti nasprotovanje viših instanc proti jezikovnej jednakopravnosti. — „Narodni listy“ poročajo, da misli grof Taaffe pričeti veliko politično-socijalno

ono je, kakor se more dokazati, uprav reprezentant napredka in prosvete!“

Izvrstno je govoril Boris Andrejič; njega govor napravil bi bil v Petrogradu — v kakšnem departementu, ali še kje drugod, velikansk utisek, a pri Solominu ne: na tega nij naredil noben utis.

„Plemstvo tega ne umeje,“ je trdil.

„Zakaj pa ne?“ vprašal je skoro kričeč Kolomejcev.

„Zato, ker je plemstvo tudi vladno orožje kot uradniki.“

„Orožje vladno?“ Kolomejcev nasmijal se je glasno in srđito. „Vi menda, gospod Solomin, nijste dobro premislili, kaj ste tu rekli.“

Solomin odgovoril je mirno: „Zakaj mislite to, gospod Kolomencov? (Kolomejcev se je od jada ves tresel, čuvši pravo svoje ime.) Jaz vedno premisljam, kar izrečem.“

„Raztolmačite nam torej, kaj vaša fraza pomeni.“

„Dobro; jaz mislim, da vsak uradnik — tuj kruh je; no, in isto tako tudi plemstvo.“

Kolomejcev se je še glasneje smijal: „Oprostite, tega jaz ne razumem . . .“

akeijo, izdati zakon proti javnim in tajnim agitacijam socialistov po novinah, društvi in zborih.

Ogrski listi in v Ogrskoj izhajajoči nemški še vedno z ostrimi besedami protestujejo proti postopanju berolinskega „schulvereina“.

Vnanje države.

Nekateri nemški listi pečajo se še prav pridno s Črno goro in skušajo na vsak način dokazati, da je spravila v orozje 10.000 mož. Ta vest se je odločno uže dementirala uradno, a vse to nič ne moti teh listov, oni trde svoje dalje — če je tudi laž ali nezmisel, da se le sumniči in obrekuje.

General Skobeljev imenovan bode šefom komisije, ki ima uravnati upravo v Turkestanu. V tej komisiji bodo sedeli zastopniki vseh ministerstev.

Novi grški ministerski predsednik Trikupis razvija je pred zbornico svoj program v daljšem govoru in mej drugim dejal tudi: „Položaj v Orientu je zelo nevaren, in naj se končajo kakor uže zdanje anomalije, o tem se ne sme nobeden politik motiti, da bode v kratkem nastopila kriza v našej bližini in da bodo, če bodo zopet nepripravljeni, zopet izgubili, kar imamo. In če izgubimo, kar je naše izven kraljestva, izgubimo tudi kar je v njem . . . Narod ima pristnosti največje žrtve, da se omogoči oborožitev na vodi in na suhem . . .“ Kaj je umet pod to „krizo“, več pač najbrže le Trikupis sam.

Ignatičev izdal je določbo, naj se v avtonomnih korporacijah baltiških provincij upelje mestu do zdaj vladajoče nemščine ruščina.

Mej Turčijo in Rusijo se še vedno nij uravnalo vprašanje o vojnem odškodnini. Rusija zahteva nekoliko vpliva na financijsko kontrolo nekaterih krajev v Malej Aziji, a sultan se temu odločno upira, češ, da se s tem žalijo njega vladarske pravice.

Mej Berolinom in Carigradom je zdaj veliko prijateljstvo. Nemški cesar zahvaljuje se sultanu vselej za vsako še tako malo uslugo, katera se izkaže nemškemu poslaniku.

„Nat. Ztg.“ poroča, da se je pred kratkim razgovarjal kancelar Bismark z nemškim svojim cesarjem o razmeri do Rusije in da je Bismark se izjavil zelo pomirljivo.

V Irskej dogajajo se zopet zločini. Ne preteče skoro teden, da bi ne bil kdo umorjen po udih skrivnih družb. Policia našla je tudi v stanovanji nekega sumnjivega mnogo orožja.

V angleški spodnej zbornici je bil zopet jedenkrat na dnevnem redu položaj v Irskej. Poslanec Forster je govoril, da bi se ostreje postopalo v Irskej. Državni tajnik za Irsko pa je odgovoril na to, da dozdanji strogi zakoni nijmajo nobega uspeha in da bi še strožji imeli ga še menj.

Dopisi.

Iz Cola nad Vipavo. [Izv. dop.] Dne 26. marca smo imeli tukaj uže zopet volitev župana. Gotovo se bode marsikateri čudil, in kaj bi se ne; skoro neverjetno in mogoče nepostavno je, a vender je živa istina, da smo v 8. mesecih štirikrat volili in tudi izvolili štiri župane. Nij naš namen objaviti uzroke, zaradi katerih se takaj tako pogosto volitve župana vršijo, ker nečemo nikogar žaliti, ali žalibog, da pa morem vzklikniti in nehote

„Tem slabeje za vas . . . Ko bi malo premisli, bi morda vender razumeli . . .“

„Gospodine!“

„Gospodje, prosim vas gospodje! vzkliknil je zdaj Sipjagin hitro in oči povzdignil k nebu, kot da tamkaj koga išče. „Prosim . . . Kolomejcev, je vous prie de vous calmer. — Čas je k obedu iti . . . Prosim gospoda, izvolita.“

„Valentina Mihajlovna!“ civilil je Kolomejcev nekoliko minut kesneje. — „Kaj vaš soprog dela, je pa res uže predebelo! Jeden nihilist ugnezsil se je uže pri vas, in zdaj dovel je še jednega, ki je še bujši od onega . . .“

„Iz česa to ukrepate?“

„Da ga vi samo čujete; in premislite, uže čez jedno uro govor z vašim možem in ni jedenkrat mu še nij rekel „ekselenca“! Le vagaboud.“

II.

Po obedu pozval je Sipjagin svojo soprogo v knjižnico, da se onduka ž njo dogovori. Bil je jako slab volje; povedal jej je, da je tvornica v silno slabem stanju, in da se mu ta Solomin sicer oster, a silno pameten človek vidi, da treba torej ž njim „aux petits soins“ biti.

se vprašati, kaj bode z nami in našimi nasledniki, ako se naše občinske razmere in red kmalu ne predrugačijo. Zatorej mi, kateri mislimo v prihodnost za korist in blagor občine in katerim je občinski red in občinski zakonik sveta knjiga, svetujemo novoizvoljenemu g. županu Franu Pucu, da naj mu bode vodilo stari pa resnični pregor: „srednji pot, naj boljši pot!“ Naj pisatelj teh vrstic še nekaj dostavi pa brez zamere. Gg. župani Vipavskega sodniškega okraja, ali ne bi bilo prav, da bi tudi vi, kakor so drugi gg. župani poslali prošnjo na državni zbor, zaradi upeljave slovenskega jezika v šole, urade itd. ter da bi se napravila nadzorništa v Ljubljani. Jaz dobro poznam vseh 14 gg. županov našega okraja, 4 so zmožni nemščine in tudi ti nijso naši nasproti.

Z Dunaja 28. marca. [Izv. dop.] (Ruski gostje pri cesarsko avstrijskem dvoru. Posvetovanje v parlamentarnej komisiji. Pravni državnega zboru.) Mlajši brat carja ruskega Aleksandra III., veliki knez Vladimir, prišel je v nedeljo 26. t. m. s svojo bolno soprogo veliko kneginjo Marijo Pavlovno s posebnim vlakom iz Petrograda na Dunaj, kjer je bil od našega cesarja sijajno sprejet. Veliki knez Vladimir bil je v opravi polkovnika svojega avstrijskega husarskega polka, okinčan s trakom reda sv. Štefana. Koj, ko je stopil iz vagona, pozdravil ga je naš cesar presrečno ter poljubil svojega gosta dvakrat; velikej kneginji poljubil je cesar roko. Vladimir stanuje v cesarskem dvoru, v takozvanih Aleksandrovičih sobahnah. Veliki vojvoda Meklenburg-šverinski Friderik II., oče velike kneginje Marije Pavlovne, došel je 28. t. m. na Dunaj ter je tudi cesarjev gost. Na čast ruskima gostoma priredil je cesarski dvor več svečanih obedov. Vladimirju predstavili so se vsi na Dunaji bivajoči nadvojvodi in mnogi visokih osob in državnih dostojaštvnikov. 29. t. m. odpelje se Vladimir s soprogo po južnej železnici baravrost v Rim, kjer se jima pridruži njegov sin Ciril, ki je nedavno zbolel bil na difteriti.

Da se na Dunaji več dni bavi brat ruskega carja, predsednik društva protinibilistov, v ruskem narodu zelo priljubljena osoba, to daje povod, da ima veliki knez ruski na cesarsko avstrijskem dvoru izvršiti politično misijo. Uže dolgo se mej našim in russkim vladarjem namerava shod. Delale so se zanj uže priprave, potem pa je zopet vse potihnilo. In zopet se razpravlja in dogovarja v istej zadevi, tako, da je prav verjetno, da se veliki knez Vladimir uprav radi tega bavi toliko dnij na Dunaji. Shod avstrijskega in russkega vladarja imel bi več, nego navaden dvorjanško uljuden pomen.

Parlamentarni odbor desnice imel je zadnjo sejo pred velikonočnimi prazniki 27. t. m. Posvetoval se je o zakonskem predlogu zastran izvedenja jezikove ravnopravnosti pri sodnjah v slovenskih pokrajnah. Predlog sta izdelala, kakor uže znano, slo-

„Ah, kako bi bilo dobro, da bi ti tega moža pregovorila k nam priti!“ ponavljal je nekatere krati. Kolomejceva navzočnost nij mu bila po volji. „Da bi ga vrag vzel!“ mislil je sam pri sebi; „posodi vidi nihiliste in ne misli na nič druzega, nego na sredstva jih uničiti! Pri sebi doma naj dela, kar hoče, a tu naj jezik za zobmi drži.“

Valentina Mihajlovna je rekla, da hoče z gostrom „aux petits soins“, da pa njemu za takšno „petits soins“ nič nij; on sicer nij neuljuden, ali hladnokrvan, kar je prav za prav tako čudno od moža — „du commun“.

„Nič zato,“ rekel je Sipjagin, „poskusi svoje srečo in trudi se malo.“

Valentina Mihajlovna obljudila je, storiti kar mogoče — in storila je res, kakor je obljudila. Začela je s tem, da je pri nekem tete à tête Kolomejceva pošteno izdelala. Kaj mu je rekla, nij znano, ali vrnil se je kot človek, ki je ukrenil, miren in krotek biti. Ta „rezignacija“ delala ga je nekako otožnega; a dajala mu je tudi nekakšno dostojaštvoto . . . o! o koliko dostojaštvu!

Valentina Mihajlovna seznanila je Solomina s celim domačinstvom — Marijano pogledal je on

venska poslanca dr. Poklukar in dr. Tonkli. V sejo prišel je tudi minister dr. Pražak. Osnovo dotičnega predloga predlagal je grof Hohenwart. Žalibog pa se osnova niti čitala nij. Razgovarjalo se je najprvo, je-li sploh treba takega zakona, ali pa zadostuje za take slučaje vladna eksekutiva. Kakor pa je znano, vladna eksekutiva v tem položaji nima moči in sposobnosti odpraviti nepokornost nekaterih državne osnovne zakone teptajočih sodnikov, ki na nečuven način svojo prsego preolmljajo, kakor je to izvrstno v državnem zboru dokazal dr. Vošnjak. Priznavalo se je, da v tem oziru naš zakon nij popolen. Za dopolnenje te nepopolnosti treba večine dveh tretjin, kar se pa pri sedanjih razmerah v državnem zboru še ne dá doseči. To za Slovence sedaj najvažnejše vprašanje naj bi se pa rešilo s tem, da se izraz „landesüblich“ v §. 13. sodnijskega postopnika raztolmači po ustavnej poti, za kar ne bi bilo treba dveh tretjin glasov. Vladna eksekutiva imela bi potem izvrševati takov zakon proti onim sodnjam, ki proti duhu državnih osnovnih zakonov tolmačijo „landesüblich“ za „gerichtsüblich“, kar je napačno. Vlada bi potem one nepokorne in trdovratne sodnike z disciplinarnimi kaznimi uže spravila na pravo pot. Cela ta zadeva odložila se je potem za prihodnje zasedanje, ker — nij več časa za — Slovence! Vlada ima se ve da tudi moč, da izda lastno naredbo s cesarjevim podpisom, ki bi to vprašanje vsaj začasno rešila, in to za slučaj, ako ne zboruje državni zbor. Minister dr. Pražak je vse te nazore „vzel na znanje“ ter izjavil, da se bode vlada o tem predmetu posvetovala ter stavila sama svoj predlog.

Državni zbor je danes imel zadnjo sejo pred Veliko nočjo. V zbornici bil je ta poslednji dan pred prazniki prav miren. V zeló kratkem času rešilo se je toliko predmetov v vsej naglici, ne da bi bili levičarji naskakovali ministerstvo ali desnico. Utrjeni so, uspeha ne vidijo, zato pa molčé, kar je jedino pametno. Desničarji državne zbornice pač lepih velikonočnih praznikov niso še imeli, nego so letošnji. Oni gredó kot zmagovalci domov nad popolnoma stritim sovražnikom. Nova volilna reforma je se ve da najlepši dar, ki ga imajo državni poslanci dati svojim volilcem za velikonočno darilo.

Je-li bodete tudi Slovenci vzprejeli svoje poslane kot zmagovalce? Težka je naša usoda; naši državni poslanci imeli so do danes Sisifovo delo; dajali so, a kaj so zato prejeli! Vender ne obupajmo! Naši poslanci vračajo se mej svoje volilce kot junaci, ki so sterili vse, kar bilo je v njih moči. Cela sesija je pokazala, da smo Slovenci postali v Avstriji važen faktor; z nami računa desnica, z nami se je ukvarjala levica, kakor še nikdar poprej. Cela desnica je terjatvam slovenskih državnih poslancev zeló prijazna, kmalu pride čas, ko se tudi dejansko pokaže, da glasni klici narodnih naših zastop-

bolje od vseh drugih; — pri obedu sedel je na desnej strani od nje, a Kolomejcev na levej.

Ko si je prtič za suknjo del, stisnil je oči in se nasmehljal, kot da hoče reči „tako, zdaj budem komedijo igrali!“ — Sipjagin sedel je njemu nasproti ter ga nemirno opazoval. Vsled ukaza gospe Sipjaginiove sedel je Neždanov mej teto in gospodom Sipjaginom, a ne, kakor prej, poleg Marijane. Marijana našla je listek s svojim imenom, bil je velik dñer, na prtiči mej Kolomejcevom in Koljo. Obed bil je izvrsten. Koj po juli navel je Sipjagin razgovor zopet na tvornice in o tvornicah v Rusih. Solomin govoril je po svojej navadi le malo. Kadar koli je pa govoril, mu je Marijana gledala v oči. Poleg nje sedeči Kolomejcev je skušal jej dvoriti — ker nij smel polemizirati — ali ona ga niti pogledala nij; njegove ljubeznivosti bile so pa tudi prisiljene in puste, kajti moral je sam priznati, da mej njim in tem mladim dekletom nekaj vsako bližanje zavira.

Kar se pa Nežanova tiče, to so se razmere mej njim in gospodom Sipjaginom najedenkrat silno shujšale. Za poslednjega je bil Neždanov nekakšno orodje ali prazno mesto postal; on ga niti videl — a ni najmenj — videl nij! To se je tako hitro in

nikov v dunajskem državnem zboru niso bili glas vpijočega v puščavi!

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Dramatično društvo v Ljubljani priredi v ponedeljek dné 3. aprila v deželnem gledališči ljubljanskem slovensko predstavo, in sicer na korist svojemu fondu. Kakor znano, so novčne razmere tega za razvoj naše književnosti tako eminentno važnega društva vrlo slabe in bilo bi želeti, da se ta pot slovenska inteligencija v mnogobrojnem številu te predstave udeleži. Igral se bode nov komad „Snubitev“. Vesela igra v treh dejanjih. Spisal J. E. Tomić. To je brez dvojbe najboljša hrvatska vesela igra.

— („Išče se kandidat“) je najnovješta tragikomična igra v jednem dejanju, več nastopih in jako pikantnih po- in dvogovorih. Glavne osobe so gospod Dežman (ropotač = „der alte Polterer“), dr. Schrey, ki predstavlja junaka, oziroma prvega zaljubljenca, Leskovec, ki ne predstavlja prav za prav nič, gospod Mrhal, glasovit fizijognom, gospod dr. Suppan, Lassnik itd., ki se pečajo bolj s kulisami. Po izreku: „Zur liebe kann ich dich nicht zwingen“, se v tej igri o ljubezni ne govori prav nič, tembolj pa o novcih. Dejanje je živahn, kajti vpletena so tudi mitologična bitja, kakor skrivnostni „Bürger-Comité“ in „fakcijoza opozicija“. Kandidat x. obnaša se strašno trdovratno, nič ga ne gane, ne prošne, ne oblube, in ko uže mislijo, da ga imajo, izgine jim. In ko nastopi kandidat y., zopet prejšnja sitnost, dokler se ne pogreze tudi ta. Občinstva je primerno dovolj. Kasa je vedno odprta, konec pa še negotov.

— (Berači) množe se v Ljubljani jako nadležno. Zlasti trgovci, obrtniki in sploh ljudje, ki imajo prodajalnice, dobivajo mnogo vizit od teh često jako sitnih prosjakov. Popoludne pa posedajo po cestah zunaj mesta kar v kopah in preštevajo nabrane novce. Naj bi mestni magistrat v tem oziru skrbel za davkopalčevalce, ker pritožbe so splošne in opravičene.

— (Zlata roža kreposti.) Velikonočna nedelja je v Rimu „rožna nedelja“, ker v ta dan blagoslavljajo papež zlato, tako imenovano krepostno ali čednostno rožo, katero potem pokloni v dar katoliškej kneginji, odlikujotje se s posebno krepostjo. Ta roža blagoslavljaja se v vatikanskej kapeli izredno slovesno in odpošlje se papežev komornik, da izroči osrečenej kneginji to krasno in jako dragoceno darilo. Letos je zlata roža namenjena na Dunaj, dobijo namreč princesinja Štefanija.

— (Razstava v Trstu.) Visoko ministerstvo poljedelstva daje na znanje, da so se ustanovili 3 imenitni odbori, kateri bode polajševali udeležitev pri Tržaški razstavi. Vsi trije odbori skrbeli bodo za skupne razstave posameznih pridelkov. Ti od-

s tako odločnostjo prikazalo, da se je Sipjagin začuden obrnil, ko je Neždanov nekoliko besedi svojej sosedji, starej teti odgovoril.

Očividno je bilo, da ima Sipjagin nekatere tistih lastnostij, po kajih se osobito ruski dostojanstveniki odlikujejo.

Po ribi rekla je Valentina Mihajlovna, ki je z vso svojo koketerijo hotela sosedu od nje na desnej sedečega Solomina očarati, svojemu soprogu angleški: „Naš gost ne pije vina, morda bi pivo pil“ ... in Sipjagin ukazal je takoj slugi, da prinese „ale“. Solomin pak obrnil se je mirno k Valentini Mihajlovnji in jej rekel: „Vi, milostiva gospa, gotovne veste, da sem jaz dve leti in še delj na Angleškem preživel, da torej angleški razumem ter tudi govorim. To povedal sem vam zato, da bi ne govorili v tem jeziku, ako hočete o mojej navzočnosti kaj povedati, kar nij za moja ušesa.“

Valentina Mihajlovna zasmijala se je srčno in glasno, ter ga zagotovila, da ne bode o sebi iz njenih ust nikdar nobene slabe besede čul. Njej samej videla se je ta opomnja Solominova sicer nekako čudna, ali morala je tudi priznati, da je to opomnja rahločutnega človeka.

(Dalje prihodnjič.)

bori bodo posredovali mej glavnim razstavnim odborom v Trstu in mej razstavljalci. Ti se morejo pri njih oglasiti, če hočejo kaj na razstavo poslati, nij jih treba še le pisati v Trst. Posebno imenitno pa je, da se tistim, ki se pri omenjenih odborih oglasijo, mestnina za tretjino nastavljene cene odpusti. Odborniki za mlekarški skupni oddelek so postavili za tajnika g. profesorja viteza pl. Mozerja. Temu naj vsak piše, kateri hoče kaj več poizvedeti. Adresa je: Professor Ritter v. Moser, Wien, III., linke Bahngasse, Thierarznei - Institut. Sadjerejskemu skupnemu oddelku tajnik je g. profesor dr. Stoll, pošta Klosterneuburg, Niederösterreich.

— (Prošnjo za popolno izvedenje ravnopravnosti slovenskega jezika pred uradi) posialo je državnemu zboru tudi občinsko zastopništvo trga Mokronog.

— (Pesmaričica po številkah za nežno mladino) s pristavkom 10 narodnih naparov, katero je sestavil zasluzni gospod Föster in o katerej je tiskano vabilo na drugem mestu našega lista, je vsega priporočila vredna. Cena 15 kr. pa tako nizka, da si vlak lehko omisli to knjižico. Prepuščamo oceno veščakom, navajamo le skladateljevo opombo: „Petje po številkah, metoda trojice Galin-Paris-Cheve, je kot najložji pouk v petji zelo razširjen na Francoskem in Nemškem. Posebno se priporoča ta metoda za ljudske šole, ker se učenec pri njej misli, na predmet paziti, ter se prihrani učitelju in učencu veliko truda in časa, kolikor ga je treba pri pouku v petji le po posluhu.“ — Ako se bode delce spečalo povoljno, izda se drug zvezek, kar treba le želeti.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 30. marca. (Oficijelno.) Iz Trnova odposlana ogledovalna kolona zdržila se je v 25. dan t. m. pri Mrežici s kolono iz Foče, katera je pri Stukehanu 40 vstašev razpršila. Drugod se nij videlo vstašev. Večina krajev, skozi katere so šle kolone, je bila od mož zapuščena. V 27. dan t. m. napalo je pri Korovici blizu Čajnice okolo 200 vstašev predstražo; cesarske čete vrgle so vstaše nazaj po triurnem boji. Mrtev je bil 1 lajtnant, 2 moža ranjena. Vstašev je bilo 7 mrtvih in 15 ranjenih.

Razne vesti.

* (Operni pevec in trgovka.) Pred nekoliko dnevi, tako pripoveduje nemški list, dobi jedenajpriljubnejših pevcev v Hamburgu povabilo k „soiree“ v krasnej palači nekega denarnega velikaša. Ko se vse v družbi uže prijetno zabava, stopi hišna gospa ljubeznivo se smehlja k umetniku z neizogibno prošnjo, naj kaj zapoje. Pevec se izgovarja, da denes nij pri glasu. Ker se pa prošnja vedno najnejše ponavlja in ker hišna gospa nekako nevoljna vzklikne: „Da sem kraljica, ukazala bi Vam, da bi peli!“ gre pevec k glasoviru, poje neko pesen, zahvali se za obligatno pohvalo in otide. Drugi dan pa dobi hišna gospa od pevca naslednji list: „Milostljiva gospa! Iz ponižnosti ste trdili sinoči, da nijste kraljica. Jaz pa se Vam to dokazal, ker spoln sem Vaš ukaz tako, kakor nekdaj, ko mi je izkazala kraljica ... milost, da me je povabila na večerno zabavo ter mi pozneje poslala 100 louisd'orov. Vaš najudanejši, najponižnejši sluga ...“ Dve uri po tem prinese bogato galoniran strežaj pevcu nežno in vonjače pismec, iz katerega razvije pevec listek, 2 bankovca po 1000 mark in svoj lastni list. Na listku je bilo zapisano: „Jaz nijsem kraljica, kajti kraljicam pevci ne posiljajo računov. Ker sem pa soproga trgovca, prosim, da mi za prejetih 2000 mark pošljete pobotnico! ...“ Je-li pevec postal denar nazaj, ga pustil strežaju, namenil za kako dobrodelno napravo, ali za se obdržal, o tem nijsmo nič zvedeli.

* (Prvi živi zrakoplavec.) Vožnja po zraku je v današnjih časih, če tudi nevarna, vendar uže zelo navadna. Sploh se misli, da so bili prvi živi zrakoplavci — ljudje. Temu pa ni tako, ampak bile so živali, in sicer jedna ovca, jeden petelin in jedna raca. Vzdignili so se v zrak 19. septembra 1783. ob 1. popoludne v Vereselji in prišli po 10 minutah na zemljo v gozdu jedno uro od Verselja. Vrv, na katerej je bil privezan koš, zapleta se je v vejah in pretrgala, koš pa na zemljo padel, živalim se ni zgodilo nič, le ovca je petelinu malo pohodila. Prvi

je bil na mestu Pilot des Rossiers, ki je živalim odprl, in ta mož je bil prvi zrakoplavec. O prvej živalskej vožnji po zraku se je v Parizu mnogo dñij govorilo.

* (Za čbelarje.) S Tirolov se poroča, da obeta to leto jako dobro pašo za čbele. V dokaz navaja se, da je v Oberniemingu uže 14. t. m. neki posestnik čbelam strdi odvzel. Pet tednov je uže jako lepo vreme, resjé vse v cvetji in čbele so dobro nosile. Tudi jeden roj se je uže ogrebel. Skoro neverjetno!

* (Pariška razstava leta 1878.) se je v finančnem oziru slabo obnesla. Skupni stroški so znašali 55,775.000 frankov, skupni dohodki pa 24,350.000.— Po prvotem načrtu bi bil moral pri-manklaj znešati samo 10 milijonov frankov; ker so bili pa vsi stroški večji, in vsi dohodki manjši, kot se je prvotno mislilo, je narasel na 31,340.000 frankov.

* (Čudna noša.) Amerikanski listi pišejo: Kolibri, golobje peroti in ptiče perje na klobukih naših dam umaknili so se novemu lišpu. Naše gospe, ki se nosijo po najnovejšej modi, imajo za lišp na klobukih in rokavih zelene kače in kušarje iz pliša. Jako razumljivo, ker se uže Eva nij bala žive kače!

* (Eskorial,) kraljeva palača blizu Madrija, velik je spomenik španskega razkošja in umetnosti. Velikanska ta palača ima 8 stolpov, 16 dvorov, 3000 oken, 1200 vrat, 13 samostanov, v katerih je v prejšnjih časih bivalo okolo 200 menihov, 90 vodometov, 350 kvadratnih metrov fresko-slikarije. Eskorial je sezidal kralj Filip II. na čast sv. Lorencu v podobi ogromnega rošta, ker legenda o sv. Lorenci pripoveduje, da je kakor mučenik na roštu vzdihnil svojo dušo. V glavnjej cerkvi Eskoriala se nahaja glasoviti umotvor Benvenuto Cefinija, namreč izveličar, izdelan iz belega marmorja na rudeče marmorjevem razpelju. Knjižica v Eskorialu ima 130.000 zvezkov, mej temi okolo 4000 arabskih rokopisov.

* (Izseljevanje iz Angleškega in Irškega) raste od leta do leta. V letu 1881. se je izselilo 400 000 osob, največ v severne amerikanske države, potem v Kanado in druge britanske naselbine. Za to leto pa delajo razna obrtništva, poljedelstva in delalska društva priprave, po katerih se sme sklepati na še obilno izselitev. V amerikanske severne države se v letu 1881. preselilo 440.000 osob, mej temi 125.000 Neincev.

* (Število konj po raznih državah.) Največ konj, namreč okolo 16 milijonov ima Ruska; blizu 4 milijonov jih ima Avstrija, le po nekoliko menj jih imata Nemčija in Francoska; 3 milijone jih ima Angleška, blizu dveh Italija, okolo $\frac{2}{3}$ milijona Španija in Švica. — Primeroma največ konj je na Rusku, kjer pride na vsakih 100 ljudi okolo 15 konj, na Danskem 13, v Rumuniji 12, v Avstriji 11, na Francoskem 10, v Skandinaviji in na Nemškem po 9, na Angleškem 8, na Grškem in Nizozemskem po 7, v Italiji 6, v Italiji 6, v Belgiji 5, v Španiji in Švici po 4.

I. izkaz doneskov

za spomenik dr. J. Bleiwisa viteza Trsteniškega.

Slavna Matica Slovenska v Ljubljani . .	200 gld. — kr.
čitalnica v Ljubljani . .	100 " — "
Slavno telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani . .	25 " — "
G. dr. Jernej Zupanec, e. kr. notar itd. . .	100 " — "
G. L. Robič, dež. poslanec v Ljubljani . .	16 " — "
G. dr. Čebašek Andrej, kanonik itd. v Ljubljani . .	10 " — "
G. Pakič Mihael, trgovec v Ljubljani . .	10 " — "
G. dr. Papež Fr., odvetnik v Ljubljani . .	10 " — "
G. Grasselli P., deželni odbornik itd. v Ljubljani . .	5 " — "
G. Matej Kreč, dež. tajnik v Ljubljani . .	5 " — "
G. Dovgan Janez, lastnik zaloge hišne oprave v Ljubljani . .	3 " — "
G. Noll Srečko, kleparski mojster itd. v Ljubljani . .	2 " — "
G. Josip Schneid vit. Treuenfeldski, državni poslanec itd. . .	50 " — "
G. P. Maks Pivec v Admontu na Štajerskem . .	10 " — "
G. Žagar Dragotin, kontrolor deželne blagajnice v Ljubljani . .	5 " — "
G. Sv. J. iz Radeč na Dolenjskem za sedaj	2 " — "
Vkupe	553 gld. — kr.

Umrli so v Ljubljani:

27. marca: Ana Drobnič, dekle hči, $3\frac{1}{2}$ mes., Dunajska cesta št. 23, za črevesnim katarom. — Karol Boršič, urar, 72 let, Žabjak št. 6, za plučnico.

V deželnej bolnici:

24. marca: Jožef Eržen, čevljar, 23 let, za jetiko. — Mihail Jankole, dñinar, 65 let, za vodenico.

25. marca: Katra Bezljaj, dñinarica, 49 let, za plučno tuberkulozo.

26. marca: Ivana Vrlovec, dñinarica, 30 let, za jetiko. — Katra Demšar, gostija, 60 let, za slabostjo.

Dunajska borza

dné 30. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	75 gld. 55	kr.
Enotni državni dolg v srebru	76 " 20	"
Zlata renta	93 " 45	"
1860 državno posejilo	129 " 40	"
Akcije narodne banke	819 " —	"
Kreditne akcije	326 " —	"
London	120 " —	"
Srebro	— " —	"
Napol.	9 " 52	"
C. kr. cekini	5 " 62	"
Državne marke	58 " 60	"
4% državne srečke iz I. 1854	250 gld. 118 " 50	"
Državne srečke iz I. 1864	100 " 169 " 25	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93 " 15	"
Ogrska zlata renta 6%	118 " 30	"
" papirna renta 5%	87 " 60	"
5% štajerske zemljisč. odvez. oblig.	104 " —	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 112 " 75	"
Zemlj. obč. avstr. 4 $\frac{1}{2}\%$ zlati zast. listi	119 " —	"
Prior. oblig Elizabetine zapad. železnice .	98 " —	"
Prior. oblig Ferdinandove sev. železnice .	105 " —	"
Kreditne srečke	100 gld. 177 " 50	"
Rudolfove srečke	10 " 22 " —	"
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 126 " 25	"
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	208 " —	"

Ravnokar je na svitlo prišla:

Pesmaričica po številkah za nežno mladino

s pristavkom 10 narodnih napevov (64 števil na 48 straneh).

Sestavil Anton Foerster, založil in natisnil Rudolf Milic v Ljubljani.

Cena 15 kr.

Pri tej lepej obliki in pri tako nizkej ceni tega broširanega praktičnega zvezka pričakujemo, da bode prvi natis takoj razprodan.

Po pošti naj se priloži za 1 iztis 2 kr., za 2 do 7 iztisov 5 kr., za 8 do 17 iztisov 10 kr., od 17 iztisov dalje 15 kr. — Na vsakih 12 iztisov priloži se 1 iztis brezplačno.

Vabilo.

Uljudno se vabijo č. gg. učitelji, organisti in pevovodje, katerim je moč priti, k prijateljskemu pogovoru zaradi

„Pesmaričice po številkah“

na dan 5. aprila t. l. ob 10. uri dopoludne v poslopje II. mestne ljudske šole na Cojzovej cesti, kjer se bode ta nova stvar pojasnila.

Skladatelj in založnik
„Pesmaričice po številkah“.

Zahvala.

Za toplo sočutje in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu predrazega soproga, oziroma očeta, gospoda

FR. H. IGLIČA,

trgovca in posestnika,

se presrečno zahvaljujeta vsem sorodnikom, prijateljem in znancem (191—2)

Barbara Iglič, soproga.

Adela Iglič, hči.

V Dobu, dné 28. marca 1882.

NAJBOLJŠI PAPIR ZA CIGARETE JE LE HOUBLON

Francosk fabrikat.

PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo tedaj, če ima vsak list znamko LE HOUBLON in vsak karton nosi varstveno znamko in signaturo.

MARQUE DE FABRIQUE C. C. C. CAWLEY & HENRY Proprietary du Brevet
CAWLEY & HENRY, alleinige Fabrikanten, PARIS seuls Fabricants brevetés des Marques :
PAPIER ANANAS Couleur Mais Qualité supérieure LE DRAPEAU NATIONAL Blanc ou Mais Aux Armes de chaque Pays

Tržne cene v Ljubljani

dné 29. marca t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	10
Rež,	5	85
Ječmen	5	4
Oves,	3	74
Ajda,	5	04
Proso,	5	20
Koruzna	6	40
Leča	9	—
Grah	9	—
Fizol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	86
Maslo, kilogram	1	7
Mast,	—	84
Špeh frišen	—	72
" povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	82
Jajca, jedno	—	1 $\frac{1}{2}$
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Teleće	—	50
Svinjsko	—	60
Koštrunovo	—	30
Kokoš	—	40
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama,	1	78
Drva trda, 4 kv. metre	6	10
" mehka,	4	20

Hiša

št. 41 na sv. Petra predmetji, tik Urbasove hiše, kjer bode zdaj nova cesta, z velikim prostorom za stavbe, je prostovoljno na prodaj. Natancanje se izve pri lastnikih v hiši ali pa v dr. Zarnikove pisarni. (163—3)

Cvet zoper trganje, po dr. Maliči, (533—24)

je odločno najboljše zdravilo zoper protein ter revmatizem, trganje po udih, bolezni v krizi ter živeli, oteklinu, otrpje ude in kike itd., malo časa če se rabi, pa mino popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stojčin znamenjem; i steklenica 50 kr., pravega prodaje samo lekarna „pri samoregu“ J. pl. Trnkoczyja na Mestnem trgu št. 4 v Ljubljani